

Betænkning afgivet af Retsudvalget den 19. maj 2022

Betænkning

over

Forslag til lov om supplerende bestemmelser til forordning om håndtering af udbredelsen af terrorrelateret indhold online

[af justitsministeren (Nick Hækkerup)]

1. Dispensation fra Folketingets forretningsorden

Udvalget indstiller, at der dispenseres fra bestemmelsen i Folketingets forretningsordens § 13, stk. 1, om, at 3. behandling ikke må finde sted, før 2 dage efter at 2. behandling er afsluttet.

2. Ændringsforslag

Der er stillet 3 ændringsforslag til lovforslaget. Venstres medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1 og 2, og justitsministeren har stillet ændringsforslag nr. 3 til lovforslaget.

3. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (V, SF, RV, KF, NB, IA, Simon Emil Ammitzbøll-Bille (UFG) og Karina Adsbøl (UFG)) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (S, DF og SIU) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af justitsministeren stillede ændringsforslag. Mindretallet vil stemme imod de af Venstre stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Et *tredje mindretal* i udvalget (FG) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de af Venstre stillede ændringsforslag og vil stemme imod det af justitsministeren stillede ændringsforslag.

Liberal Alliance, Alternativet, Kristendemokraterne, Moderaterne, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betænkningssafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Politiske bemærkninger

Dansk Folkeparti

Dansk Folkepartis medlem af udvalget bemærker, at lovforslaget har til hensigt at imødegå det samfundsmæssige problem, der er, ved at terrorister misbruger internettet til at træne og rekruttere tilhængere, forberede og fremme terroraktiviteter, forherlige deres ugeringer og tilskynde andre til at følge trop og skabe frygt blandt den almindelige befolkning. Med lovforslaget udpeges en national kompetent myndighed, der skal udstede påbud om fjernelse af terrorrelateret indhold på internettet. Derudover fastsætter lovforslaget Rigspolitiets administration af ordningen. Endelig fastsætter lovforslaget regler om bødestraf for overtrædelse af en række strafbelagte bestemmelser i forordningen om håndtering af udbredelsen af terrorrelateret indhold online (TCO-forordningen). DF støtter intensiv terrorbekæmpelse og kan på den baggrund støtte lovforslaget, men DF ser samtidig gerne højere straffe på området. DF finder, at lovforslaget indeholder fyldestgørende klagemuligheder og retsgarantier og støtter på den baggrund ikke Venstres ændringsforslag, jf. ændringsforslag nr. 1 og 2.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (V) tiltrådt af et *mindretal* (SF, RV, EL, KF, NB, FG, IA, Simon Emil Ammitzbøll-Bille (UFG) og Karina Adsbøl (UFG)):

Til § 2

1) I *stk. 1* indsættes som 2. *pkt.*:
»Endvidere udpeges domstolene som kompetent myndighed, jf. TCO-forordningens artikel 12, stk. 1, litra a.«

[Udpegning af domstolene som kompetent myndighed]

Ny paragraf

2) Efter § 3 indsættes som ny paragraf med tilhørende overskrift:

»Påbud om fjernelse eller deaktivering af terrorrelateret indhold til en hostingtjenesteyder

§ 01. Påbud om fjernelse eller deaktivering af terrorrelateret indhold til en hostingtjenesteyder efter TCO-forordningens artikel 3, stk. 1, og underretninger efter § 3, stk. 1, træffes af Rigspolitiet efter rettens kendelse. I kendelsen anføres de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne for udstedelse af påbuddet er opfyldt. Kendelsen kan til enhver tid omgøres.

Stk. 2. Fremsætter den, mod hvem påbuddet retter sig, anmodning herom, skal Rigspolitiet snarest muligt forelægge sagen for retten. Retten afgør ved kendelse, om påbuddet skal opretholdes.

Stk. 3. Såfremt tidsfristen på 1 time i TCO-forordningens artikel 3, stk. 3, ikke kan overholdes, dersom retskendelse skal afventes, skal Rigspolitiet træffe beslutning om udstedelse af påbud uden forudgående kendelse. I så fald skal Rigspolitiet snarest muligt og senest inden 24 timer fra underrettelse om påbuddet forelægge sagen for retten. Retten afgør ved kendelse, om påbuddet kan godkendes, og om det kan opretholdes. Burde påbuddet efter rettens opfattelse ikke have været foretaget, skal retten give meddelelse herom til Justitsministeriet.

Stk. 4. Retsplejelovens § 694, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse på Rigspolitiets begæringer efter denne bestemmelse.

Stk. 5. Retsplejelovens kapitel 85 finder tilsvarende anvendelse for rettens afgørelser efter denne bestemmelse.«
[Krav om forudgående retskendelse]

Af *justitsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af FG):

Til § 7

3) Som *stk. 2* indsættes:

»Stk. 2. Lovforslaget kan stadfæstes straks efter dets vedtagelse.«

[Hjemmel til straksstadfæstelse]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Det følger af lovforslagets § 2, stk. 1, at Rigspolitiet udpeges som national kompetent myndighed, jf. TCO-forordningens artikel 12, stk. 1, litra a-c. Dette indebærer bl.a., at Rigspolitiet er kompetent myndighed til at udstede påbud om fjernelse eller deaktivering af terrorrelateret indhold online, jf. forordningens artikel 3, stk. 1, jf. artikel 12, stk. 1, litra a.

Det foreslås med ændringsforslaget, at domstolene udpeges som kompetent myndighed, jf. TCO-forordningens

artikel 12, stk. 1, litra a. Ændringen er en konsekvens af, at det med ændringsforslaget foreslås, at Rigspolitiet alene vil kunne udstede påbud om fjernelse eller deaktivering af terrorrelateret indhold efter rettens kendelse. Forslaget indebærer herved, at domstolene – sammen med Rigspolitiet – vil blive national kompetent myndighed, for så vidt angår udstedelse af påbud, jf. forordningens artikel 12, stk. 1, litra a, jf. artikel 3, stk. 1.

Det forudsættes, at domstolenes kompetence efter TCO-forordningens artikel 12, stk. 1, litra a, vil være begrænset til rettens afgørelse om kendelse. Den nationale kompetente myndigheds øvrige opgaver m.v. i henhold til forordningens artikel 12, stk. 1, litra a, forudsættes således herudover at skulle varetages af Rigspolitiet.

Til nr. 2

Der findes i dag ikke regler, der udpeger en dansk kompetent myndighed, ligesom der ikke findes regler, der vedrører den kompetente myndigheds opgavevaretagelse i henhold til TCO-forordningen, herunder et krav om forudgående retskendelse inden udstedelse af påbud om fjernelse af terrorrelateret indhold på internettet.

Det følger af TCO-forordningens artikel 3, stk. 3, at hostingtjenesteydere skal fjerne eller deaktivere adgangen til terrorrelateret indhold i alle medlemsstater, hurtigst muligt og inden for 1 time efter at de har modtaget et påbud herom. Har en kompetent myndighed ikke tidligere udstedt et påbud om fjernelse til en hostingtjenesteyder, gives hostingtjenesteyderen oplysninger om de gældende procedurer og frister, mindst 12 timer før at påbuddet udstedes, jf. artikel 3, stk. 2.

Det fremgår af lovforslagets § 2, stk. 1, at Rigspolitiet udpeges som national kompetent myndighed efter forordningens artikel 12, stk. 1, litra a-c, hvilket bl.a. indebærer, at Rigspolitiet vil få kompetence til at udstede påbud om fjernelse i medfør af forordningens artikel 3. Det foreslås endvidere med lovforslagets § 3, stk. 1, at når Rigspolitiet i henhold til forordningens artikel 4, stk. 1, underrettes om et påbud om fjernelse af terrorrelateret indhold, der er udstedt af den kompetente myndighed i en anden medlemsstat, og som er adresseret til en hostingtjenesteyder med hovedsæde i Danmark eller til en hostingtjenesteyders retlige repræsentant i Danmark, skal Rigspolitiet underrette hostingtjenesteyderen eller den retlige repræsentant om påbuddets retlige virkning, for så vidt angår Danmark.

Som det nærmere fremgår af pkt. 2.2.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger følger det dog af retsplejelovens § 791 d, stk. 1, at der kan ske blokering af en hjemmeside efter forudgående retskendelse, hvis der er grund til at antage, at der fra hjemmesiden begås en overtrædelse af straffelovens §§ 114-114 i om terrorisme.

Med ændringsforslaget foreslås det, at der indsættes en ny bestemmelse i lovforslaget, der indeholder et krav om forudgående retskendelse.

Det foreslås med § 01, stk. 1, 1. pkt., at påbud om fjernelse eller deaktivering af terrorrelateret indhold til en hostingtjenesteyder efter TCO-forordningens artikel 3, stk.

1, og underretninger efter lovforslagets § 3, stk. 1, træffes af Rigspolitiet efter rettens kendelse.

Bestemmelsen indebærer således, at Rigspolitiets udstedelse af påbud efter forordningens artikel 3, stk. 1, og underretninger efter lovforslagets § 3, alene vil kunne ske efter en forudgående retskendelse. Det bemærkes, at forordningens betingelser for udstedelse af påbud i øvrigt vil skulle være opfyldt, herunder særlig de indholdsmæssige betingelser i forordningens artikel 3, stk. 4. Endvidere vil forordningens regler i øvrigt finde anvendelse.

Bestemmelsen indebærer endvidere, at domstolene – sammen med Rigspolitiet – vil blive nationalt kompetent myndighed, for så vidt angår udstedelse af påbud, jf. forordningens artikel 12, stk. 1, litra a, jf. artikel 3, jf. nærmere ovenfor om den foreslåede § 2, stk. 1, 2. pkt.

Politiet forudsættes at foretage underretning af den, som indgrebet retter sig mod, dvs. den hostingtjenesteyder, der udbyder det terrorrelaterede indhold.

Det følger af den foreslåede § 01, stk. 1, 2. pkt., at de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne for udstedelse af påbuddet er opfyldt, skal anføres i kendelsen. Det forudsættes i den forbindelse, at retten vil skulle påse, at forordningens betingelser for udstedelse af påbud i øvrigt er opfyldt, herunder særlig om betingelserne for at udstede et påbud i medfør af TCO-forordningen er opfyldt, jf. artikel 3, stk. 4. Kendelsen kan til enhver tid omgøres, jf. bestemmelsens 3. pkt.

Efter den foreslåede § 01, stk. 2, skal Rigspolitiet snarest muligt forelægge sagen for retten, såfremt den, mod hvem påbuddet retter sig, fremsætter anmodning herom. Retten afgør ved kendelse, om påbuddet skal opretholdes.

Det følger af den foreslåede § 01, stk. 3, 1. pkt., at såfremt tidsfristen på 1 time i TCO-forordningens artikel 3, stk. 3, ikke kan overholdes, dersom retskendelse skal afventes, skal Rigspolitiet træffe beslutning om udstedelse af påbud uden forudgående kendelse.

Forslaget indebærer, at Rigspolitiet vil skulle udstede påbud efter forordningens artikel 3, stk. 1, uden krav om forudgående retskendelse, hvis tidsfristen i forordningens artikel 3, stk. 3, umuliggør, at forudgående retskendelse kan indhentes. Forslaget har herved til formål at sikre, at den fastsatte tidsfrist på 1 time i forordningens artikel 3, stk. 3, overholdes, og at Danmarks EU-retlige forpligtelser herved efterleves.

Det bemærkes i den forbindelse, at det følger af lovforslagets § 3, stk. 1, at når Rigspolitiet i henhold til forordningens artikel 4, stk. 1, underrettes om et påbud om fjernelse af terrorrelateret indhold, der er udstedt af den kompetente myndighed i en anden medlemsstat, og som er adresseret til en hostingtjenesteyder med hovedsæde i Danmark eller til en hostingtjenesteyders retlige repræsentant i Danmark, skal Rigspolitiet underrette hostingtjenesteyderen eller den retlige repræsentant om påbuddets retlige virkning, for så vidt angår Danmark. Efter lovforslagets § 3, stk. 2, skal underretningen ske, umiddelbart efter at Rigspolitiet er blevet underrettet om påbuddet, idet tidsfristen på 1 time i forordningens artikel 3, stk. 3, skal overholdes.

Underretningsforpligtelsen i lovforslagets § 3, stk. 1, indebærer således, at det i praksis ikke vil være muligt både at overholde forordningens tidsfrist på 1 time for fjernelse eller deaktivering af terrorrelateret indhold og kravet om forudgående retskendelse efter den foreslåede § 01, stk. 1.

Kravet om forudgående retskendelse i den foreslåede § 01, stk. 1, vil således af hensyn til Danmarks EU-retlige forpligtelser som altovervejende hovedregel skulle fraviges, når Rigspolitiet foretager underretninger efter lovforslagets § 3, stk. 1, jf. den foreslåede § 01, stk. 3, 1. pkt.

Det følger i så fald af den foreslåede § 01, stk. 3, 2. pkt., at Rigspolitiet snarest muligt og senest inden 24 timer fra underrettelse om påbuddet skal forelægge sagen for retten. Retten afgør ved kendelse, om påbuddet kan godkendes, og om det kan opretholdes. Burde påbuddet efter rettens opfattelse ikke have været foretaget, skal retten give meddelelse herom til Justitsministeriet.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 01, stk. 4, at retsplejelovens § 694, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse på Rigspolitiets begæringer efter den foreslåede bestemmelse. Den foreslåede bestemmelse vedrører spørgsmålet om, hvilken ret der skal træffe afgørelse om påbud efter bestemmelsen. Det foreslås, at den almindelige bestemmelse om retsmøder under efterforskningen i straffesager, jf. retsplejelovens § 694, stk. 1, skal finde anvendelse. Efter denne bestemmelse kan politiet begære retsmøder afholdt ved retten i enhver kreds, hvor oplysning i sagen må antages at kunne tilvejebringes. Det er i bestemmelsens forarbejder forudsat, at det har været hensigten at overlade politiet en betydelig frihed til at skønne over, i hvilken retskreds retsmødet bør afholdes, jf. betænkning nr. 622/1971, side 16. Dette forudsættes også at gælde for begæringer efter den foreslåede bestemmelse.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 01, stk. 5, at retsplejelovens kapitel 85 finder tilsvarende anvendelse på rettens afgørelser efter den foreslåede bestemmelse. Dette vil bl.a. have den konsekvens, at der vil gælde en kærefrist på 14 dage, jf. § 969, stk. 1. Kære vil ikke have opsættende virkning, jf. § 969, stk. 2.

Til nr. 3

Der foreslås tilføjet nyt stk. 2, hvorefter lovforslaget kan stadfæstes straks efter dets vedtagelse.

Det følger af grundlovens § 42, stk. 7, 1. pkt., at et lovforslag, som kan undergives folkeafstemning, i særdeles påtrængende tilfælde kan stadfæstes straks efter dets vedtagelse, når forslaget indeholder bestemmelse herom. Som det nærmere fremgår under pkt. 1 i lovforslagets almindelige bemærkninger, finder Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/784 af 29. april 2021 om håndtering af udbredelsen af terrorrelateret indhold online (TCO-forordningen) anvendelse fra den 7. juni 2022. TCO-forordningen gælder umiddelbart i Danmark og må som udgangspunkt ikke gennemføres i national ret, jf. artikel 188 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF). Flere bestemmelser i TCO-forordningen kræver imidlertid, at der foretages visse gennemførelsesforanstaltninger i medlemsstaterne.

Danmark er således EU-retligt forpligtet til at indrette dansk lovgivning i overensstemmelse med forordningens bestemmelser med virkning fra den 7. juni 2022, hvor forordningen finder anvendelse. Lovforslaget skal efter planen tredjebehandles den 2. juni 2022, hvorfor det ikke vil kunne nå at træde i kraft den 7. juni 2022. Henset til Danmarks EUretlige forpligtelse til at indrette dansk lovgivning i overensstemmelse med forordningens bestemmelser med virkning fra den 7. juni 2022 er der således behov for, at lovforslaget træder i kraft hurtigst muligt og senest den 7. juni 2022. Det vurderes derfor, at der er tale om et særdeles påtrængende tilfælde som anført i grundlovens § 42, stk. 7.

5. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 19. april 2022 og var til 1. behandling den 22. april 2022. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Bjørn Brandenborg (S) Thomas Jensen (S) Julie Skovsby (S) Brian Bressendorff (S) Rasmus Stoklund (S) Annette Lind (S) Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) Lisbeth Bech-Nielsen (SF) Samira Nawa (RV) nfm. Susan Kronborg (RV) Rosa Lund (EL) Søren Søndergaard (EL) Aaja Chemnitz Larsen (IA) Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU) Kasper Sand Kjær (S) Sikandar Siddique (FG) Anne Honoré Østergaard (V) Jan E. Jørgensen (V) Anne Rasmussen (V) Sophie Løhde (V) Morten Dahlin (V) fmd. Michael Aastrup Jensen (V) Kristian Pihl Lorentzen (V) Peter Skaarup (DF) Karina Adsbøl (UFG) Marcus Knuth (KF) Britt Bager (KF) Pernille Vermund (NB) Simon Emil Ammitzbøll-Bille (UFG)

Liberal Alliance, Alternativet, Kristendemokraterne, Moderaterne, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	49	Frie Grønne, Danmarks Nye Venstrefløjsparti (FG)	3
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	39	Alternativet (ALT)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Kristendemokraterne (KD)	1
Radikale Venstre (RV)	14	Moderaterne (M)	1
Enhedslisten (EL)	13	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	13	Siumut (SIU)	1
Dansk Folkeparti (DF)	10	Sambandsflokkurin (SP)	1
Nye Borgerlige (NB)	4	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Liberal Alliance (LA)	3	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	9

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 4 møder.

Hørings svar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 25. februar 2022 dette udkast til udvalget, jf. REU alm. del – bilag 180. Den 8. april 2022 sendte justitsministeren høringssvarene til udvalget, og den 19. april 2022 genfremsendte justitsministeren høringssvarene med en kommenteret høringsoversigt.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 12 bilag på lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 4 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.